

Новий навчальний рік ми розпочинаємо і новою структурою університету, до якої увійшли нові наукові центри, такі як: Центр конкуренційного права, Центр інформаційних технологій, Центр політичних, гуманітарних та прикладних досліджень, Науково-методичний центр забезпечення якості юридичної освіти, Культурно-розважальний та Видавничий центр. Створена наглядова рада вузу та опікунська рада, до якої увійшли авторитетні громадські діячі, представники юридичної та управлінської еліти країни. Все це переконливо свідчить, що КУП НАНУ твердо і послідовно займає одне з провідних місць, серед вузів країни, у яких вивчають право. Підтвердженням є і те, що в цьому році університет за незалежним рейтингом посів сьоме місце серед 90 вузів країни за показником – якість навчання.

Завдяки ефективній, злагодженій праці ректорату, вченої ради, усього колективу університету ми наближаємося до задекларованої раніше мети – створення елітного, з точки зору якості освіти, юридичного вузу (наприклад, Оксфорду чи Кембриджу), де викладатимуться найсучасніші юридичні дисципліни, які читатимуть провідні українські та зарубіжні фахівці, де є можливість приділити увагу кожному студенту персонально, а випускнику надана допомога з працевлаштування. З іншого боку, це сприятиме органам влади, управління, судовим та правоохоронним органам в отриманні підготовлених на належному теоретичному рівні молодих кадрів.

Зазначене вище надає відчуття нашому колективу та нашим структурним підрозділам у містах Рівному і Ужгороді, що Київський університет права НАН України гідно виконує покладені на нього завдання і виправдовує довіру НАН України.

Київський університет права прагне готувати успішних фахівців правників для нашої дійсно прекрасної країни. Ми пам'ятаємо вічну мудрість, що з усіх скарбів найдорожче – знання, його не можна ні вкрасти, ні загубити, ні знищити. З перших хвилин навчання ми намагаємося донести до студентів і те, що право – це мистецтво добра і справедливості. Пам'ятаємо, і те що наша Батьківщина починається з кожного з нас, від поваги до своїх батьків, до своїх вчителів, до друзів та колег, від гармонії в сім'ї до гармонії в суспільстві, де повинні панувати гуманізм, закон та справедливість.

В. Б. АВЕР'ЯНОВ

Вадим Борисович Авер'янов, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, завідувач відділу проблем державного управління та адміністративного права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України

ЗНАЧЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР У РЕФОРМУВАННІ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Реформування українського адміністративного права має важливе практичне значення, оскільки від цього прямо залежить і зміст діючих актів адміністративного законодавства, і стратегічна спрямованість розвитку всієї адміністративно-правової галузі. Адже ще й досі адміністративне право асоціюється, перш за все, із розпорядчим втручанням у поведінку приватних осіб, заборонами, примусом, мірами відповідальності. Це, на жаль, дуже стійка традиція, притаманна в цілому пострадянській юридичній науці та практиці, включаючи українську.

Названа традиція має бути подолана за допомогою нових засобів регулятивного впливу адміністративно-правових норм. Якщо узагальнити, то адміністративне право має більше встановлювати обмеження для держави (точніше, для всієї публічної адміністрації), і менше – для людей (так само як і загалом для приватних осіб). Саме ця вимога повинна стати провідним імперативом у трансформації адміністративно-правової галузі.

Але найголовніше – щоб це знайшло практичне підтвердження у новій якості національного адміністративного законодавства, яке всім своїм змістом повинно всіляко сприяти забезпеченню реалізації та захисту прав людини, її законних інтересів, вимог та очікувань.

З-поміж проблем адміністративного праворозуміння особливого важливого значення набуває зміна ставлення до процесуальних аспектів функціонування органів публічної адміністрації. Адже реалізація владних повноважень з боку органів публічної адміністрації потребує відповідної процесуальної (процедурної) форми. Стосовно цих органів діє пряме конституційне застереження: «Органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише ... у спосіб, що передбачені Конституцією України та законами України» (частина друга ст. 119 Конституції України).

У зв'язку з цим значення так званих «адміністративних процедур» істотно зростає. Враховуючи, що вітчизняна правова наука традиційно пов'язує аналіз адміністративних процедур з поняттям «адміністративний процес», необхідно переглянути деякі уявлення щодо процесуального аспекту адміністративного права.

У даному аспекті дотепер переважає помилкова, на наш погляд, думка про об'єктивне існування якогось окремого правового явища під назвою «адміністративний процес». І головне – що він кореспондує відповідній галузі матеріального права. Тобто пропонується міркувати за аналогією з класичними зразками видів юридичних процесів. Наприклад: цивільне право – цивільний процес; кримінальне право – кримінальний процес.

Але при цьому забувають, що історично таке явище, як «адміністративний процес», було пов'язане з функціонуванням лише адміністративної юстиції. І тільки в такому розумінні можна в принципі проводити аналогію між «адміністративним» процесом і процесами «цивільним» і «кримінальним». Насправді ж, у подібному розумінні у нас «адміністративного процесу» до останнього часу взагалі не існувало, оскільки не було власне адміністративної юстиції, тобто адміністративних судів.

Отже, відокремлення процесуальної частини адміністративного права принципово не можна розглядати за аналогією з галузями цивільного і кримінального права. Якщо в цивільному і кримінальному праві, за загальним правилом, їхня «процесуальна частина» регулюванням деліктних відносин і обмежується (щоправда, в цивільному праві до цього додається і судовий розгляд спорів), то в адміністративному праві регулювання таких відносин складає далеко не переважну частку сфери дії процесуальних норм.

Більше того, процесуальна (процедурна) форма – це необхідна умова належного функціонування будь-яких адміністративних правовідносин, тоді як у сферах цивільно-і кримінально-правового регулювання процесуальна форма властива лише певним групам відносин, у суворо визначених межах, відповідно, цивільного і кримінального процесів (судочинства). Справа у тому, що в адміністративному праві відповідної процесуальної (процедурної) форми потребує застосування не тільки санкції, а й диспозиції будь-якої матеріальної норми. У протилежному випадку реалізація повноважень з боку суб'єктів публічної влади набуватиме рис майже необмеженого адміністративного розсуду (аж до свавілля) у стосунках з іншими учасниками адміністративних правовідносин, чого допустити не можна.

У той же час немає підстав говорити про якусь окрему процесуальну підгалузь у складі адміністративного права, оскільки самостійного однорідного предмету регулювання – що об'єктивно необхідне для виокремлення підгалузі права – фактично існуюче розмаїття процесуальних відносин у сфері адміністративного права не утворює.

Обґрунтованішим і кориснішим виглядає варіант з виокремленням у структурі адміністративного права кількох самостійних процесуальних інститутів, а саме:

а) інституту «внутрішньоорганізаційних» адміністративних проваджень – регулює різноманітні процедури і провадження або оперативного-розпорядчого (наприклад, керівництво роботою якогось органу згідно з відповідним регламентом), або службового (наприклад, проведення атестації державних службовців);

б) інституту нормотворчих адміністративних проваджень – регулює підготовку і видання органами публічної адміністрації нормативних правових актів;

в) інституту так званих «сервісних» адміністративних проваджень – регулює провадження, які охоплюють процедури розгляду заяв приватних осіб (у тому числі з питань

надання їм різноманітних адміністративних послуг) а також процедури розгляду скарг приватних осіб (тобто так звані «спірні» провадження);

г) інституту «юрисдикційних» адміністративних проваджень – регулює провадження, які охоплюють процедури застосування заходів адміністративного примусу, включаючи застосування адміністративних стягнень, а також заходів дисциплінарної відповідальності щодо державних службовців.

У світлі наведеного ставлення до поняття «адміністративний процес» – має ґрунтуватися на твердженні про те, що, на наш погляд, такого цілісного явища як «адміністративний процес» в реальності не існує.

Натомість доцільно говорити про кілька цілком самостійних адміністративних процесів.

А саме, це:

- процес розгляду справ в адміністративних судах (тобто адміністративне судочинство);
- процес реалізації повноважень органів виконавчої влади у частині внутрішньо-організаційного управління, а також з підготовки та прийняття нормативних й індивідуальних правових актів (так званий «позитивний» адміністративний процес);
- процес розгляду в адміністративному порядку скарг приватних осіб (так званий «спірний» адміністративний процес);
- процес застосування заходів адміністративного примусу («юрисдикційний» адміністративний процес).

З усіх перелічених процесів право називатись власне «адміністративним» процесом слід визнати лише за трьома останніми. Адже «адміністративна» природа процесу полягає саме в тому, що він здійснюється в адміністративному (або позасудовому) порядку, тобто в межах діяльності органів і посадових осіб публічної адміністрації – органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування.

Натомість судовий розгляд справ – це аж ніяк не «адміністративний» порядок. Тому адміністративне судочинство можна лише дуже умовно віднести до видів «адміністративного процесу», і тільки при чіткому наголосі на «судовому» характері процесу, а саме – «адміністративно-судовий процес».

Стосовно ж решти адміністративних процесів слід розуміти, що перелічені вище види є цілком неоднорідними за змістом і тому потребують окремого термінологічного визначення. Це зайвий раз підтверджує думку, що «адміністративний процес» є *збірним поняттям, певною науковою абстракцією*, яка не має власного матеріального наповнення. Реально існують винятково конкретні адміністративні процеси, що охоплюють той чи інший обсяг адміністративних проваджень.

Самі ж адміністративні провадження складаються із множини послідовно здійснюваних дій, які у вітчизняній науці усталено називаються «процедурами». Якщо ці дії спрямовані на розгляд і вирішення конкретних адміністративних справ і прийняття індивідуальних адміністративних актів, цілком логічно назвати вказані процедури «адміністративними».

У той же час існує пропозиція на основі виокремлення масиву проваджень щодо розгляду і розв'язання індивідуальних адміністративних справ узагальнити порядок проведення цих проваджень єдиним терміном «адміністративна процедура». Хоча у цьому є певна логіка і до того ж це більше відповідало б нормотворчим традиціям ряду європейський країн, вирішення цього питання, мабуть, залишається на подальшу перспективу.

Адміністративні процедури здатні істотно сприяти підвищенню ефективності реалізації публічної влади, чіткому виконанню функцій і повноважень органів та посадових осіб. Але головне – вони покликані забезпечити необхідну послідовність в реалізації громадянами своїх прав і охоронюваних законом інтересів та стати дійовим засобом протидії суб'єктивізму з боку службовців органів виконавчої влади.

Крім того, принципово важливим є те, що завдяки адміністративним процедурам фактично як би *«вирівнюються» правові позиції суб'єктів владних повноважень та людини* – на протигагу відносинам так званої субординації, в яких, за звичай, перебувають суб'єкти управлінських відносин.

На жаль, у діючому адміністративному законодавстві України саме процедурна частина (за винятком хіба що традиційно розвинутого регулювання адміністративно-юрисдикційних проваджень) є найменш об'ємною та досконалою. За пануючою з радянських часів традицією багатьма фахівцями не враховується, що детальна регламентація в законі раціональних та демократичних за своїм змістом процедур розгляду в адміністративному порядку заяв та скарг, інших звернень приватних осіб – це чи не вирішальна гарантія дотримання під час такого розгляду неупередженої, відповідальної та «прозорої» поведінки службовців у відносинах зі згаданими особами.

Невипадково, що у більшості європейських країн існують відповідні кодифіковані акти, присвячені дуже детальній регламентації подібних процедур. Причому такі закони складають серцевину адміністративного законодавства і визначають рівень демократичності публічного управління цих країнах.

Варто уваги, що в європейській правовій практиці термін «адміністративна процедура» застосовується для позначення окремої процесуальної дії або певної їх сукупності, об'єднаних спільною процесуальною метою. Адміністративна процедура виступає важливим елементом адміністративних проваджень та адміністративного процесу в цілому.

У західноєвропейських країнах теорія адміністративного процесу отримала значний розвиток впродовж останніх п'ятдесяти років. До цього часу країни-засновники ЄС традиційно визнавали юридичне значення тільки кінцевого акту або рішення, а підготовчим провадженням надавалось незначне значення, оскільки вони здійснювались більшою мірою відповідно до критеріїв належної організації, аніж відповідно до правових критеріїв. Відповідно, процесуальні недоліки мали значення тільки в тій мірі, наскільки вони впливають на недійсність адміністративного акту або рішення. Заходи, що призводили до прийняття кінцевого адміністративного акту або рішення, мали незначне внутрішнє значення, і тому вважались несуттєвими у стосунках між адміністрацією та громадянами.

В останні десятиліття ставлення до адміністративної процедури, як вже згадувалось, кардинальним чином змінилось. Так, у відомому посібнику Ради Європи «Адміністрація і Ви» (1996 р.) виділено основні принципи, що мають застосовуватися у взаємостосунках між громадянами та органами публічної адміністрації*. Зокрема при унормуванні адміністративної процедури найбільш важливими є такі принципи:

- доступ до публічних послуг – право кожного звертатися до органів публічної влади, які, у свою чергу, зобов'язані діяти у належний спосіб. Належний спосіб розгляду цих звернень залежить від характеру останніх і визначається законом країни;
- право бути почутим – зацікавлені особи мають право подавати факти, аргументи чи свідчення. У свою чергу, органи публічної влади зобов'язані поінформувати зацікавлену особу у відповідний час і у відповідний спосіб про початок адміністративного провадження, а також про те, що зацікавлена особа має право надати факти, свідчення або докази;
- право бути представленим та право на допомогу – зацікавлена особа має право бути представленою, а також має право на допомогу протягом усього адміністративного провадження, в якому вона задіяна;
- розумний строк – обов'язок органів публічної влади проводити адміністративні провадження та приймати за його підсумками кінцевий адміністративний акт протягом розумно обгрунтованого часу;
- повідомлення про підстави та засоби оскарження – адміністративний акт має бути повідомлений усім зацікавленим особам, а також містити підстави, на яких він був прийнятий, або містити чітке посилання на те, де викладені такі підстави. Викладення підстав має бути відповідне, чітке і достатнє, акт повинен містити вказівки на можливі засоби його оскарження;
- виконання адміністративних рішень – адміністративні рішення, які надають право чи захист інтересу приватної особи повинен бути виконаний впродовж розумного строку. Нездатність органів публічної влади діяти відповідним чином підлягає судовому або позасудовому розгляду та може бути підставою для компенсації.

* За європейською традицією терміном «публічна адміністрація» охоплюються органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

З огляду на євроінтеграційні тенденції розвитку вітчизняного законодавства, в Україні необхідно вже зараз повною мірою скористатися позитивним європейським досвідом правового регулювання адміністративної процедури, що є важливим напрямком реформування національної галузі адміністративного права.

У цьому зв'язку варто наголосити, що існування можливих складностей для сприйняття пересічним громадянином актів законодавства, присвячених докладній регламентації адміністративних процедур – це не привід для відмови, як дехто припускає, від подібної регламентації, а лише додатковий чинник, що вимагає серйозного удосконалення якості роботи державного апарату за рахунок значного зростання кваліфікації та професіоналізму державних службовців.

Для громадян же складність формалізованих адміністративних процедур аж ніяк не повинна бути перешкодою, оскільки для них будь-яка процедура має практичну цінність, врешті-решт, тільки у двох значеннях. З одного боку, має бути забезпечена доступність і простота звернення до суб'єкта публічно-владних повноважень з певною вимогою або за певною послугою, а з другого – громадянинові потрібна оперативність (вчасність) отримання справедливого, об'єктивного і законного результату розгляду поданої заяви чи скарги.

У нашій країні застарілі стереотипи спрощеного ставлення до юридичної регламентації процесуальних відносин в діяльності державного апарату дуже стійкі, навіть в середовищі фахівців. Багато хто з них й нині вважає, що вимоги до законодавчого врегулювання адміністративних процедур повинні бути значно «полегшеними», порівняно, наприклад, з правилами судового процесу. На цьому, зокрема, іноді будують критичне ставлення до необхідності розробки проекту Адміністративно-процедурного кодексу України.

Нагадаємо, що зараз на сьогодні окремі питання розгляду заяв і скарг громадян врегульовані Законом України «Про звернення громадян» (1996 р.), який має багато в чому декларативний і не конкретний характер і до того ж побудований переважно за ідеологією колишнього аналогічного нормативно-правового акту радянського зразка.

З огляду на наведене в Україні розроблено проект Адміністративно-процедурного кодексу, підготовка якого триває вже понад десять років (з 1997 р.). Цей Кодекс визначатиме повноваження та порядок діяльності органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб щодо забезпечення справедливого, об'єктивного та своєчасного розгляду індивідуальних справ фізичних та юридичних осіб.

Нагальна потреба у прийнятті згаданого законодавчого акта зумовлюється тим, що в Україні, на відміну від більшості демократичних держав, донині законодавчо не регламентовані єдині процедурні правила взаємостосунків органів і посадових осіб виконавчої влади і місцевого самоврядування (за термінологією законопроекту – «адміністративних органів») з приватними особами. Це не дозволяє органам влади діяти неупереджено та ефективно, а громадянам – відчувати себе захищеними від зловживань з боку чиновництва.

Концептуально спираючись на загальновідомий постулат про те, що існування і утвердження демократії неможливо без належної процедури, Кодекс вперше на законодавчому рівні має закріпити уніфікований порядок підготовки, прийняття та оскарження індивідуальних адміністративних актів, які спрямовані на реалізацію або захист суб'єктивних прав і законних інтересів приватних осіб. Саме такий порядок визначається у законопроекті як «адміністративна процедура».

Зміст проекту Адміністративно-процедурного кодексу характеризується кількома позитивними, на наш погляд, рисами.

Насамперед, він впорядковує процедурні аспекти діяльності суб'єктів виконавчої влади і місцевого самоврядування щодо приватних осіб шляхом встановлення двох уніфікованих видів адміністративної процедури:

а) перший вид – це процедура розгляду індивідуальної справи особи за її власною заявою особи чи за ініціативою адміністративного органу;

б) другий вид – це процедура так званого адміністративного оскарження, тобто розгляду у позасудовому порядку скарги особи на рішення, дії чи бездіяльність адміністративного органу.

Така уніфікована регламентація адміністративних процедур має істотно підвищити рівень гарантованості прав і законних інтересів громадян та інших приватних осіб від порушень і свавілля з боку органів влади. Як свідчить світовий досвід, наявність єдиних правил адміністративної процедури, по-перше, забезпечує рівність усіх її учасників перед законом, оскільки до всіх однорідних справ застосовується однакова процедура. І по-друге, чітке законодавче визначення адміністративної процедури є необхідною умовою здійснення ефективного контролю (насамперед судового) за прозорістю і законністю діяльності органів влади.

За сферою своєї дії Кодекс має майже універсальну спрямованість.

Він поширюється на всі випадки розгляду індивідуальних справ приватних осіб не тільки власне суб'єктами виконавчої влади і місцевого самоврядування, але й іншими державними органами, так само як і підприємствами, установами, організаціями, будь-якими іншими суб'єктами, які за законом уповноважені здійснювати виконавчі та розпорядчі функції щодо забезпечення реалізації та захисту прав приватних осіб або виконання ними визначених законом обов'язків.

Водночас зі сфери дії Кодексу цілком обгрунтовано, як вважаю, виключено порядок діяльності усіх перелічених суб'єктів у такій частині:

- по-перше, при розгляді звернень приватних осіб, що містять різноманітні пропозиції і поради, але прямо не стосуються суб'єктивних прав чи обов'язків конкретної особи (тобто це те, що за європейською традицією відноситься до так званих «петицій»; порядок їх розгляду має бути врегульовано оновленням Законом «Про звернення громадян»);
- по-друге, Кодекс не поширюється на порядок проведення дізнання, досудового слідства, оперативно-розшукової діяльності, виконавчого провадження, нотаріальних дій, застосування законодавства про захист економічної конкуренції та виконання покарань – оскільки ці особливі види діяльності мають власні процедури, які врегульовані спеціальними законами;
- нарешті, Кодексом не охоплюються процедури проходження державної служби, і служби в органах місцевого самоврядування – це також специфічна сфера діяльності публічної адміністрації, процедури якої потребують окремого законодавчого регулювання.

Наступна важлива характеристика представленого проекту полягає у тому, що цей Кодекс має виконувати роль базового (або так званого «генерального») закону у механізмі правової регламентації адміністративних процедур.

Він, природно, не зможе вичерпно передбачити усі без винятку процедурні особливості діяльності адміністративних органів у різних сферах. Разом з тим головне призначення і цінність Кодексу – в тому, що він запроваджує базові вимоги і правила здійснення процедур і визначає чіткі рамкові межі, в яких за необхідності допускається додаткове встановлення законом деяких особливостей конкретних процедур.

Зокрема, статтею 4 кодексу передбачено, що для окремих видів справ особливості провадження можуть визначатися спеціальними законами лише стосовно: а) переліку документів, необхідних для розгляду справи; б) строків розгляду справи; в) розмірів адміністративного збору, що стягується. При цьому для збереження пріоритетного значення норм Кодексу перед спеціальними законами встановлено застереження про те, що передбачувані особливості окремих процедур, не повинні суперечити принципам та правилам адміністративної процедури, визначеним Адміністративно-процедурним кодексом.

Ще один очевидний позитив пропонованого кодексу – це покладення в його основу низки принципів здійснення адміністративних процедур, в яких відображені сучасні європейські стандарти належного урядування та адміністративного права.

Поряд з вже відомими принципами публічно-правових відносин (такими, як верховенство права, законність, рівність учасників процедури перед законом, гласність і відкритість тощо), Кодекс запроваджує кілька важливих новацій, які враховують вимоги європейських стандартів.

Зокрема, для забезпечення об'єктивного і справедливого вирішення справ приватних осіб передбачені такі принципи:

- обгрунтованість (ст. 11) згідно з яким адміністративний орган зобов'язаний забезпечити всебічність і повноту з'ясування обставин справи;

– презумпція правомірності дій і вимог приватної особи (ст. 19) – тобто визнання такої правомірності, поки протилежне не буде доведено в результаті розгляду справи;

– безсторонність (або неупередженість) адміністративного органу (ст. 12) – цей принцип спрямований на запобігання конфлікту інтересів службовців, не допускаючи участі таких у розгляді справи шляхом самовідводу або відводу за клопотанням приватної особи;

– гарантування права приватної особи бути вислуханою під час розгляду її справи (ст. 20), яке реалізується шляхом надання особою адміністративному органу своїх пояснень та/або заперечень у письмовій, усній чи іншій зручній для особи формі.

При цьому важливе, що зазначені принципи у законопроекті не просто проголошуються, а підтверджуються конкретними механізмами дії.

Наприклад, обґрунтованість розгляду справи забезпечується тим, що а) обов'язок збирання доказів у справі покладається саме на адміністративний орган (ст. 44), і б) водночас приватній особі надається право за власною ініціативою організувати одержання додаткових документів і відомостей, якщо це може, зокрема, прискорити розгляд справи (ч. 1 ст. 65).

Або для реалізації права особи бути вислуханою запроваджується такий новий процедурний інститут, як проведення слухання в справі (ст. 79), особливо коли вона стосується певної кількості осіб чи за наявності в учасників процедури протилежних інтересів.

Окрім того, розглядуваний законопроект містить чимало інших, менш значущих новаційних положень, які, на переконання розробників, здатні істотно покращити стан адміністративно-процедурного регулювання в Україні.

Отже, на сьогодні реформування вітчизняного адміністративного права – це не далекосяжний намір чи бажання, а нагальна життєва необхідність, що органічно пов'язана з євроінтеграційним вибором України. Радикально змінити пострадянські «дух», ідеологію вітчизняного адміністративного права неможливо без докорінного перегляду колишніх науково-правових стереотипів шляхом створення нової національної доктрини даної правової галузі.

І хоча досягнення цієї вагомої мети розраховано на певну перспективу, вже зараз треба поширювати та утверджувати нові концептуальні позиції щодо процесуальних аспектів адміністративного права України.

Резюме

Стаття посвящена дискуссионным вопросам правового регулирования административных процедур как составного элемента реформирования украинского административного права. Обосновывается позиция в отношении понимания категории «административный процесс», которая не позволяет интерпретировать её по аналогии с классическими видами юридического процесса – гражданским и уголовным. Предлагается нетрадиционное авторское видение процессуальных институтов административного права, на основе которого целесообразно выделять определённый перечень самостоятельных административных процессов. Показывается значение административных процедур в интересах обеспечения прав и законных интересов частных лиц. Анализируются основные позитивные стороны разработанного в Украине проекта Административно-процедурного кодекса.

Summary

The article is devoted to the key disputable issues of legal regulation in the sphere of administrative procedures as an essential element of the Ukrainian administrative law reform. Here has been described the author's position to understanding of the legal category «the administrative process», according to it the latter cannot be interpreted by analogy to the classical types of legal process – the civil & criminal ones. In the article has been described untraditional author's understanding of procedural institutes of the administrative law, that has to be put in the core for further separation of independent administrative processes (proceedings). Here has been described the essence and the role of administrative procedures for the purpose of private persons interests granting & protection. As well as the main positive features of the developed draft of the Administrative procedural code of Ukraine.

Отримано 15.07.2009